

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.  
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.  
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.  
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.



# • HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN



UTSIKT FRÅN SAXEKNET I ÖREBRO LÅN. — FOTOGRAF W. G. WAHLSTRÖM, KARLSTAD.

19:DE ÅRG.

DEN 19 MAJ 1918

N:o 33

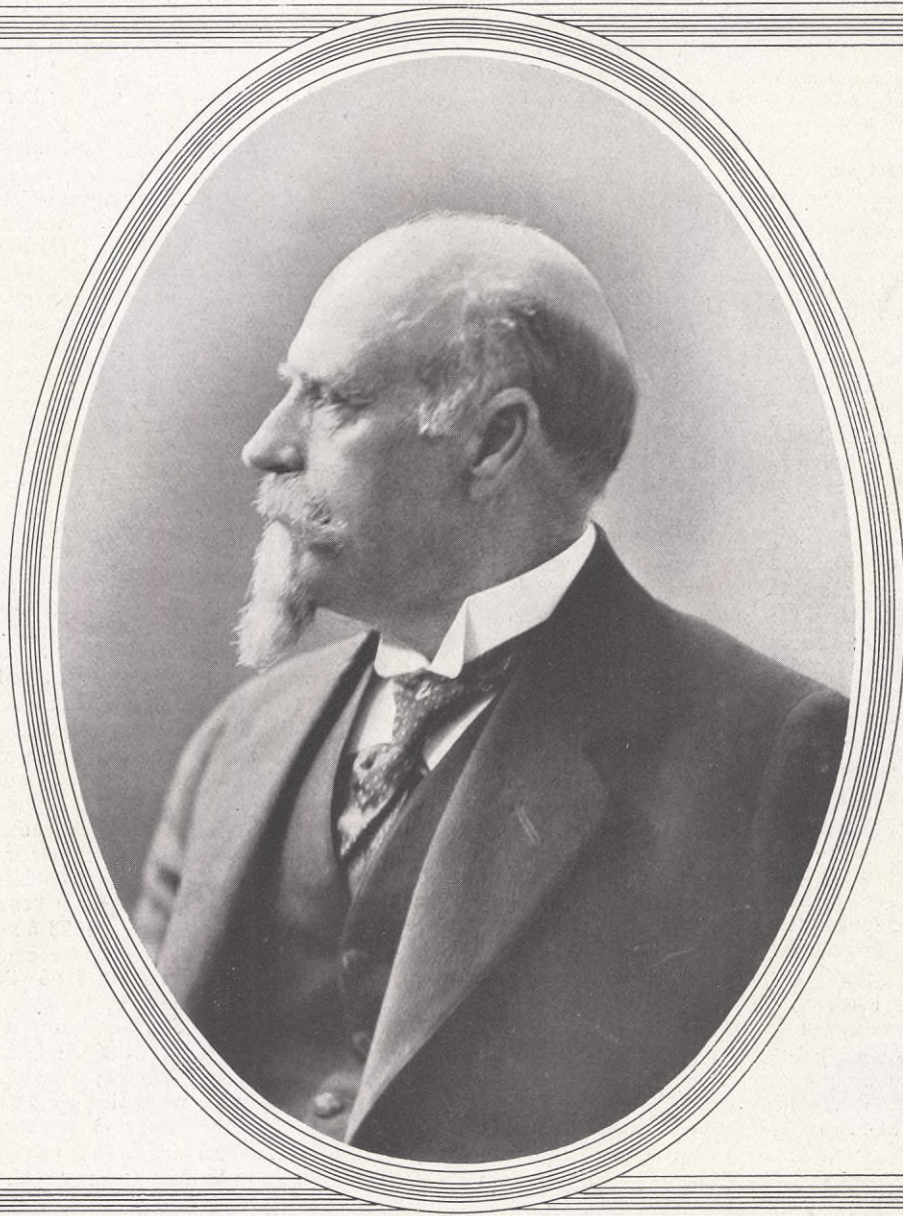


Foto: Hamngvist, Stockholm.

Klode: Bengt Sjöbergstr.

*J. D. Simonson*

Den ojämförligt största enskilda järnvägsförvaltningen i vårt land är den, hvilken sedan år 1908 består under namn af Trafikförvaltningen Göteborg—Stockholm—Gäfle. Tillika har trafiken å detta järnvägsnät sedan länge ett stadgadt anseende bland allmänheten för att vara vårt lands mest framsynt, omsorgsfullt och ekonomiskt skötta, något, som visat sig icke minst under den nu rådande kristiden.

Hufvudförtjänsten härför tillkommer trafikförvaltningens nuvarande verkställande direktör J. D. Simonsson.

*Jonas Didrik Simonsson* är utgången ur en gammal bondesläkt i Östergötland, där han är född på egendomen Bankestad i Hägerstads socken den 21 april 1849, hvadan han helt nyligen ingått i sitt sjuttionde år. Föräldrarna voro landbrukaren Simon Simonsson och hans maka Johanna Lovisa Simonsson.

Efter att hafva aflagt mogenhetsexamen vid Linköpings högre allmänna läroverk år 1869 trädde Simonssons ganska snart i kommunikationsväsendets tjänst. År 1873 blef han stationsskrivare vid statens järnvägar, men öfverflyttade redan år 1876 i den då ännu icke färdigbyggda Stora Bergslagsbanans tjänst, i det han då blef stationsinspektör vid Deje. Redan följande år befordrades han till stationsinspektör i Filipstad och blef tillika afdelningsinspektör å linjen Falun—Filipstad—Kil. Redan nu röjde han sina utmärkta egenskaper som trafikledare och år 1881 utnämndes han af styrelsen för Bergslagens järnvägsaktiebolag till trafikdirektör vid hela den 486 kilometer långa järnvägslinjen. I början hade bolaget som allmänt känt att dragas med betydande ekonomiska svårigheter och långa tider ansågos dess aktier värdelösa. Men tack vare den ekonomiska utvecklingen i de trakter järnvägen genomlöper samt icke minst det utomordentliga sätt, hvarpå Simonsson som trafikdirektör förstod att anpassa trafiken efter de olika och växlande behoven, lyckades den slutligen att komma ur oföret. Ett tag såg det ut, som om banan skulle falla offer för fondbörspekulationen, men genom ett djärf grepp af Göteborgs stad bragtes tack vare konsul C. Aug. Kjellbergs initiativ aktiemajoriteten på fasta händer — den disponeras fyrtio år framåt af Göteborgs stads drätselkammare. Sedan järnvägens ledning sålunda kommit på stabila fötter, skyndade man att försäkra sig om Simonssons bepröfvade förmåga som verkställande direktör. Bergslagsbanans historia sedan denna tid (1902) har till stor del också varit Simonssons.

På olika sätt har detta framträd. Banan har förskaffat sig förstklassig rullande materiel: vissa af dess personvagnar höra till de af den resande allmänheten mest omtyckta i riket. Restaurationsvagnar hafva insatts, ehuru nu under kristiden indragna. Banans öfverbyggnad förstärktes, så att tåghastigheten kunde ökas. Persontaxan omarbetades tidigt på zontariffens grund, men i motsats mot på statens järnvägar utan inskränkning i returbiljettsystemet, i den mån detta tjänade närtrafiken. Ingen järnvägsförvaltning har varit populärare bland den publik, som den haft att betjäna, än just Bergslagsbanan.

Än viktigare var, att järnvägen under Simonssons ledning började bedriva en målmedveten expansionspolitik.

Denna politik inriktade sig på tvänne mål: på förening i trafikhänseende med andra järnvägar för att

åvägbringa stordriftens och den enhetliga driftens fördelar för hela det förenade trafiknätet; samt på trafikens utvidgning genom anläggning af bibanor.

Betydelsefullast i förra hänseendet var den år 1908 afslutade öfverenskommelsen mellan Bergslagens, Stockholms—Västerås—Bergslagens nya järnvägsaktiebolag och Gäfle—Dala järnvägsaktiebolag om gemensam trafikförvaltning af dessa tre järnvägsnät, omfattande tillsammans 1,287 kilometer. Aftalet omfattade en tid af 5 år och förnyades för en liknande period år 1913. I aftalet ingick, att Simonsson skulle vara den gemensamma förvaltningens verkställande direktör.

Föreningen med Gäfle—Dala järnvägsbolag bragtes från början på säkra fötter, i det Bergslagens järnväg ungefär samtidigt förvärfvat sig aktiemajoritet i detta bolag. Sedermera har äfven en betydande aktiepost förvärfvats i Stockholm—Västerås—Bergslagensbolaget. Men här lyckades det spekulationsintressen att sätta sig i besittning af majoriteten, så att öfverenskommelsen med denna järnväg vid utgången af detta år upphör att gälla, säkerligen till skada för trafikanterna såväl som för trafikresultatet. Till gengäld har år 1914 Södra Dalarnes järnväg inträdt i trafikmanslutningen. En ytterligare utsträckning af denna åstadkoms samma år genom Stockholm—Västerås—Bergslagens arrendering för tre år från och med 1915 af Sala—Gysinge—Gäfle, Kärrgrufvan—Klackbergs och Klackbergs—Norbergs järnvägar. Äfven detta samarbete upphör emellertid vid detta års utgång, därest icke en ny uppgörelse kan komma till stånd.

Å andra sidan har Bergslagens järnväg låtit sig angeläget vara att aktivt deltaga i lösningen af västra Sveriges kommunikationsfrågor. Järnvägen har sålunda genom aktieteckning deltagit vid åstadkommandet af Lödöse—Lilla Edets, Kil—Fryksdalens och Dal—Västra Värmlands järnvägsaktiebolag. Samtliga dessa bolags järnvägar trafikeras genom Bergslagens järnvägsbolag, i den mån de äro färdigbyggda. Bergslagsbolagets kraftiga ingripande har möjliggjort lösningen af västra Sveriges kommunikationsfrågor medels det ur svensk synpunkt fördelaktigare tvärbanesystemet i stället för medels inlandsbanans neddragande längs västgränsen, hvilket säkerligen skulle medfört en del af trafikens öfverledande åt Norge.

Det är icke för mycket sagdt, att Simonsson varit själen i denna kraftiga trafikpolitik, äfven om denna icke kunnat förverkligas utan det intresserade stödet af de framstående göteborgsrepresentanter, som haft säte i styrelsen. Själfr har han också vid bolagets stämma för några dagar sedan insatts i Bergslagsbanebolagets styrelse. Sedan 1908 är han medlem af direktionen för Gäfle—Dala järnvägsaktiebolag och sedan 1914 ledamot af styrelsen för Södra Dalarnes järnväg.

Från det offentliga sida har användning gjorts af Simonssons ovanliga förmåga genom hans inkallande i 1893 års järnvägskommitté, i 1898 års persontaxekommitté samt 1907 års järnvägstaxekommitté.

I öfrigt har Simonsson äfven 1895—96 varit vice ordförande i järnvägsföreningen.

Som häraf synes har Simonsson helt uppgått i sin tjänst och uteslutande ägnat sig åt lösningen af de viktiga uppgifter i det svenska kommunikationsväsendets tjänst, som denna ställt på honom. Resultatet af hans lifsgärning är också sådant, att det varaktigt tillförsäkrat honom en af de mest framstående platserna i de svenska järnvägarnes häfd.



CARL XV:S MINNE FIRAS DEN 3 MAJ, årsdagen af den folkkære monarkens födelse 1826 och bröllopsdag 1860. Tre af Carl XV:s närmaste vänner samlade fr. v. generallöjtnant G. A. Bråkenhielm, f. d. riksmarskalken frih. von Essen och f. d. generallöjtnanten frih. C. W. Ericson.  
Text å sid. 524.

T. h.:  
DELTAGARNE I  
ESKADERFLYG-  
NINGEN MALM-  
SLÄTT—STOCK-  
HOLM OCH  
ÅTER UNDER  
FLYGGKONFE-  
RENSEN.

Fr. v. jämflygarne,  
löjtnanterna Hægg-  
ström, Lignér, He-  
denmark o. Flor-  
man, samt flyg-  
spanarne, löjtnan-  
terna Janse, Priop,  
Kjeldahl och Ha-  
gelin.

Text å sid. 526.



Foto. V. Malmström.



Efter porträtt.

Alster: Högst Sjöflygarparre

MARINFLYGAREN LÖJTNANT F. G. A. NETZLER, som i dessa dagar gjort två mästeflygningar i hastighet och höjd Stockholm—Cöteborg.

Text å sid. 526.

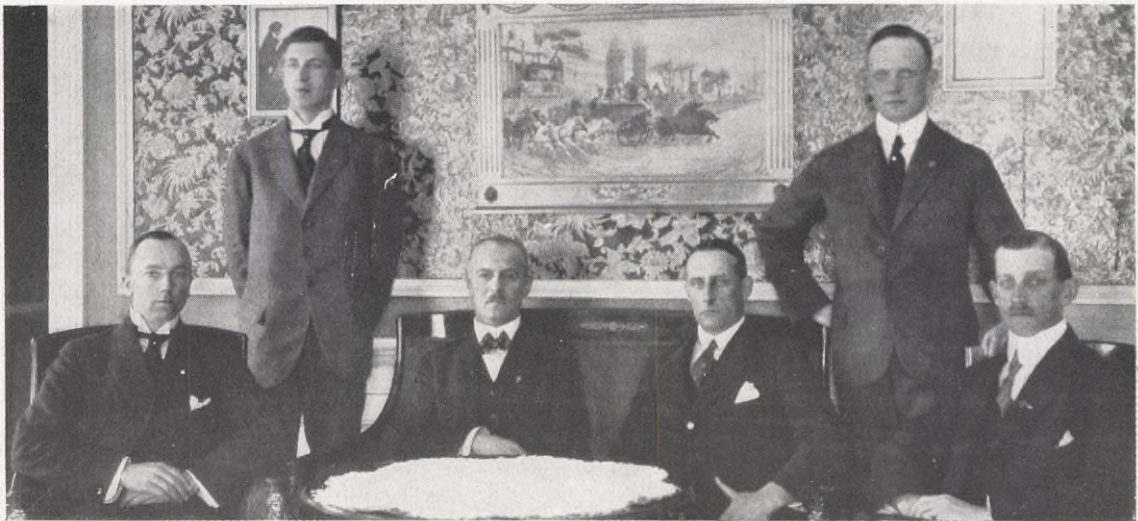
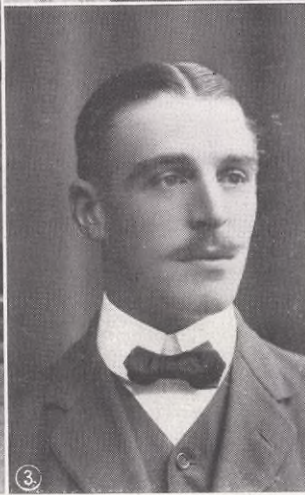


Foto. Backlund, Göteborg.

Alster: Arvid, Åsbo.

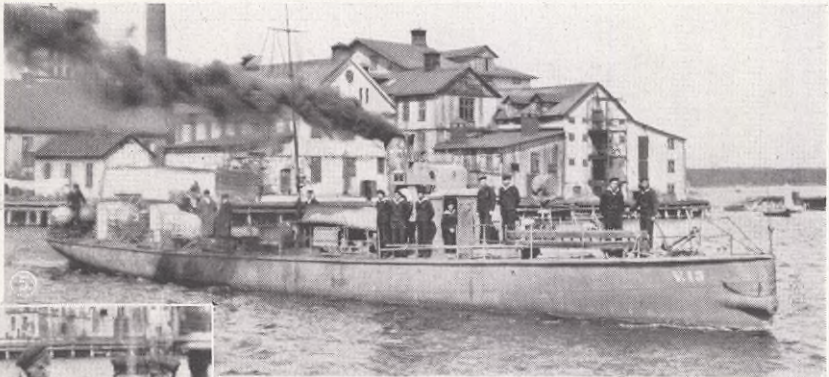
NORDENS SCOUTCHEFER MÖTAS I GÖTEBORG. Fr. v. sittande: scoutcheferna: kontorschefen C. Dons (Norge), major E. Liebrath (Sverige), kontorschefen, premierlöjtnant C. Lembke (Danmark) och kapten C. W. Stål (Sverige); stående: scoutchefen, överrettsagföraren W. Rieben—Moohn (Norge) och högkvarteretsled. löjtn. P. Söderberg (Sverige), konferensens sekr. Text å sid. 524.



1 och 2. BILDER FRÅN OLYCKSPLETSEN: å 2 synes det två meter djupa kraterhålet som uppstod efter explosionen.  
3. DEN VID EXPLOSIONEN FÖROLYCKADE LÖJTNANTEN E. J. OLSSON.

4. FISKAREN O. J. JOHANSSON som uppfångade och ilandförde minan, vid hvilkens exploderande äfven J. omkom.

6. LÖJTNANT OLSSONS KISTA FÖRES OMBORD V. 13.



5. VEDETTBÅTEN V. 13 som nedsändes från Stockholm för att under befäl af löjtnant Olsson desarmera minan och som å bilden afgår till Kalmar med den omkomne officerens kista.

En fruktansvärd *minolycka*, som försänkt det berörda samhället i djup sorg, inträffade den 6 maj i *Västervik*, i det att en mina, som skulle desarmeras, exploderade och därvid beröfvade tio personer lifvet.

Den ödesdigra pjäsen hade dagen förut af fiskaren Otto J. Johansson anträffats drivande utanför Gräntsö och förts in till *Västervik*. Sedan flottans station i Stockholm underrättats om fyndet beordrades vedettbåten V. 13 under befäl af reservunderlöjtnanten i



Foto: Malinström, Sthlm.

Kliché: Bengt Sjöbergström.

“ORNÄSSTUGAN” vid Ulriksdal, från Carl XV:s tid, försvinner från sin gamla plats.

flottan E. J. Olsson omedelbart till platsen för att företaga desarmeringen. Härvid inträffade den ohyggliga olycka, om hvars närmare detaljer man svävar i fullkomlig ovisshet, enär ingen af de tio närvarande ögonvittnena öfverlevat katastrofen. Någon oförsiktighet från de erfarna och erkänt skickliga desarmatörernas sida torde dock ej föreligga, däremot var minan — en konformig pjäs med två utstickande spröt — af ny och okänd typ, hvarför mähända okunnighet om dess konstruktion väl lat den beklagliga händelsen.

Ett par personer, som på afstånd följde förloppet, hade iakttagit en grupp män samlade nere vid stranden kring ett föremål. Sannolikt var detta i det ögonblick löjtnant Ohlsson börjat sitt farliga arbete att fränskruva tändanordningen, ty kort därpå hördes en detonation af oerhörd våldsamhet, och hela platsen inhöljdes i ett moln af grus och spillror. När man strax därefter anlände dit, fann man blott en hop till oigenkännlighet massakerade lik. Endast två af de olyckliga lefde ännu, men afleda efter en kort stund af sina svåra yttre och inre skador. Om explosionens kraft vittnade en i marken upplöjd ända till två meter djup krater. De så sorgligt förolyckade voro vedettbåtens befälhavare, reservunderlöjtnanten E. J. Olsson, minkonstapeln J. Wahlström, andra klass sjömannen C. V. Karlsson och tredje klass sjömannen Valter Jansson, samtliga tillhörande vedettbåten samt öfverkonstapeln C. W. Thorell, glasblåsaren C. E. Berg, arbetarna A. P. Andersson och Hugo Nilsson, skepparen A. Carlsson samt minans upphittare li-skaren Otto J. Johansson, samtliga senare Västerviksbor.

Natten till den 7 maj ägde ett pöbeluppträde af mer än vanliga dimensioner rum i Sveg, i det att en hel del lösa arbetare, inalles ett 100-tal, under påverkan af spritdrycker, drogo genom samhället, krossande fönsterrutor och med stenkastning öfverfallande dem som sökte hejda deras framfart. Det värsta tumultet förekom vid Mälardalens bank, där upprorsmakarna gjorde energiska försök att genom fönstren tränga in i huset. Äfven i gästgäfvaregården inslogos ett 40-tal fönsterrutor. Ordningsälskande samhällsmedlemmar organiserade sig emellertid och fördrefvo orostifterne, hvilka ha att emotse allvarlig laga näpset för sitt tilltag.



Pressfoto.

Kliché: Bengt Sjöbergström.

TOBAKS-MONOPOLET'S SNUSFABRIK VID LUNDTMAKÄREGATAN I STOCKHOLM (f. d. Ljunglöfs fabrik) hemsökt af eld.



Efter fotografen

PANORAMABILD AF SVEG, det af en skara berusade skogsarbetare öfverfallna Jämtlands-samhället, hvilket dock med egna ordningskrafter fördrefvo ogärningsmännen.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöbergström, Sthlm.—Ch.



TRUPPREVY I VIBORG DEN 1:STA MAJ. BISKOPEN I NYSLOTT (2) OCH VIBORGS STADSFULLMÄKTIGES ORDFÖRANDE (3) HÅLSA GENERAL MANNERHEIM (1). Längst t. h. öfverstelöjtnanterna, svenskarne W. DOUGLAS (6) och H. PEYRON (5); vidare synas stadens eröfrare GENERAL TOLL (4) samt dennes adjutant kapten KEKONI. — (Amatörfoto. G. Berg).

Å denna och följande sidor bringar H. 8 D. en hel serie högtintressanta bilder från den allra senaste tidens tilldragelser i Finland, tagna dels af en svensk deltagare i krigshändelserna vid fronten och dels af vår egen utmärkte fotograf i Hälsingfors.



TILLFÅNGATAGNA RÖDGARDISTER föras i spridda grupper in till Viborg. Foton tagen omedelbart efter stadens fall den 29 april på morgonen. I bakgrunden det minnesrika gamla slottet. — (Amatörfoto. G. Berg).



Amatörfoto. G. Bfrg.  
GREFVINNAN MARIA BERNADOTTE AF WISBORG. tjänstgör i svenska Röda-Korsets ambulans i S:t Michel.

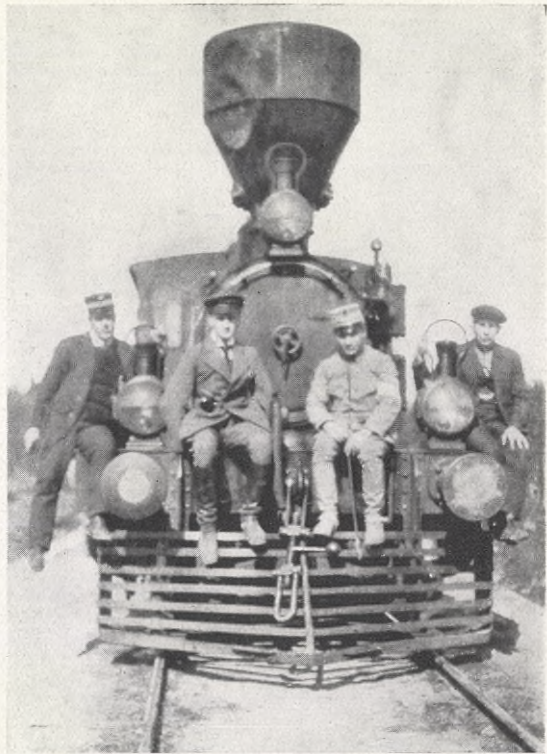
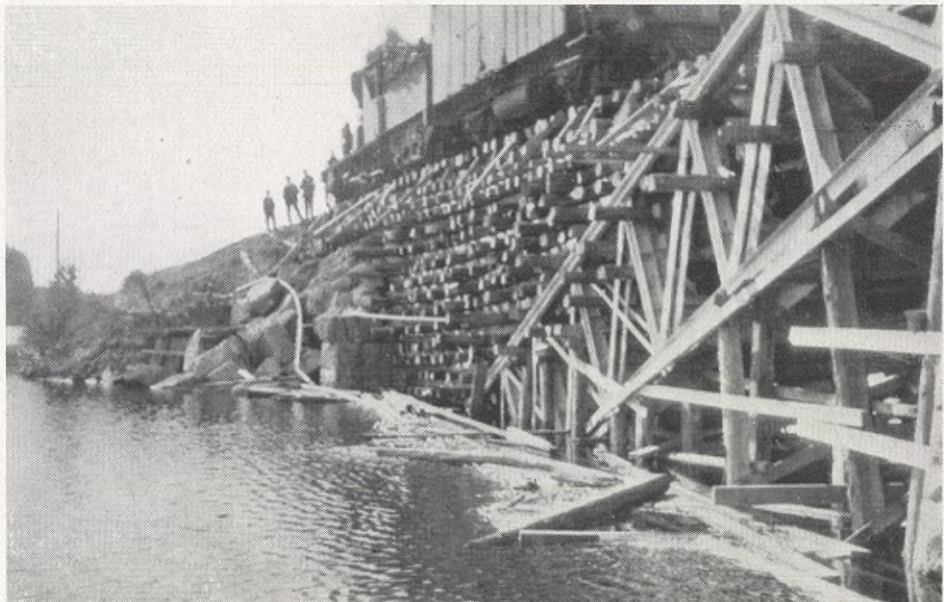


DEN FRÅN  
SVENSKAR I  
HEMLANDET  
TILL SVENSKA  
BRIGADEN I  
FINLAND  
SKÅNKTA FA-  
NAN.

Foto. Malmström, NINA.

Text å sid. 526.

Vidstående bild:  
Å FINSKA OST-  
FRONTEN  
SPRÅNGD JERN-  
VÄGSBRO, provi-  
soriskt lagad med  
syllar. — Profbe-  
lastning för första  
gången d. 18 april.  
Amatörfoto.  
G. Berg.



TYPISK BILD FRÅN EN FÄRD VID FINSKA FRONTEN. Tågen vid Mouhu (söder om Mäntyharju) omedelbart intill fronten den 23 april. Å loket synes främst svenskarne, löjtnant Gustaf Berg, (vår utmärkte fotografiske meddelare) och kaptan E. J. Beskow (i uniform). — Amatörfoto. G. Berg.

Sedan vi en längre tid varit totalt afstängda från vår värderade mångårige finske medarbetare har förbindelsen efter Finlands befrielse ur de rödas våld ånyo kunnat återknytas, och har vi därmed blifvit i tillfälle att återgifva några verkligt unika och betydande bilder från förhållandena i Hälsingfors såväl under som efter de sista afgörande striderna.



# HÄLSINGFORS | BEFRIELSE FRÅN SKRÄCKVÄLDET.

1. BERIDEN RÖDAGARDESPATRULL beväpnad med ryska gevär.
2. RÖDGARDIST-BEGRAFNING I HELSINGFORS. Hvarje söndag drogo långa tåg om 20—30 vagnar med 2 kistor med fallna rödgardister å hvarje vagn genom staden.



3. DEN FÖRSTA TYSKA PATRULLEN ANKOMMER TILL TÖLÖ, EN FÖRSTAD TILL HELSINGFORS. — Från nedstaplarna (t. v. å bilden) underhöllo de röda en långvarig och intensiv beskjutning.

4. SKYDDSKÅREN I SIN FÖRSTA, PRIMITIVA UNIFORM. Foton tagen efter tyskarnes intåg. Kåren inväntar just order om stormning mot Sörnäs, de rödas sista tillhåll i Helsingfors.

5. TYSKA TRUPPER RENSAR STADEN FRÅN RÖDGARDISTER. Observera officeren med sin revolver; framför honom en soldat med ett lätt maskingevär.



6. TYSKA TRUPPER BJUDAS PÅ FÖRFRISKNINGAR AF DEN JUBLANDE STADSBEFOLKNINGEN.
7. TYSKE ÖFVERBEFÄLHAFVARENS, GENERAL VON DER GOLTZ, HÖGKVARTER I HELSINGFORS.
8. GENERAL MÄNNERHEIM UTDELAR VID FRONTEN TAPPERHETSMEDALJ TILL EN SÅRAD FINSK HJÄLTE. Bakom generalen synes svensken öfverste G. M. Törngren, som erhållit offentlig erkännande för sin stora duglighet som chef inom "operativa afdelningar" (motsvarande generalstaben). Foto, G. Berg.

Befrielsen af hufvudstaden föregicks af en oerhörd spänning och väntan bland invånarna. Redan i mars hade underrättelse ingått om tyskarnas afärd, men deras ankomst fördröjdes alltjämt. Under tiden föröfvades dagligen de grymaste våldsdåd, gatorna fylldes af allsköns slödder, och från de egna fronterna voro underrättelserna så knapphändiga att man ej visste hvad man hade att vänta, äfven om ingen gång hoppet om befrielse svek.

¶ [Första ljusningen inträdde vid underrättelsen om att en tysk flottafdelning nått Hangö och att

Fort. å sid. 524.

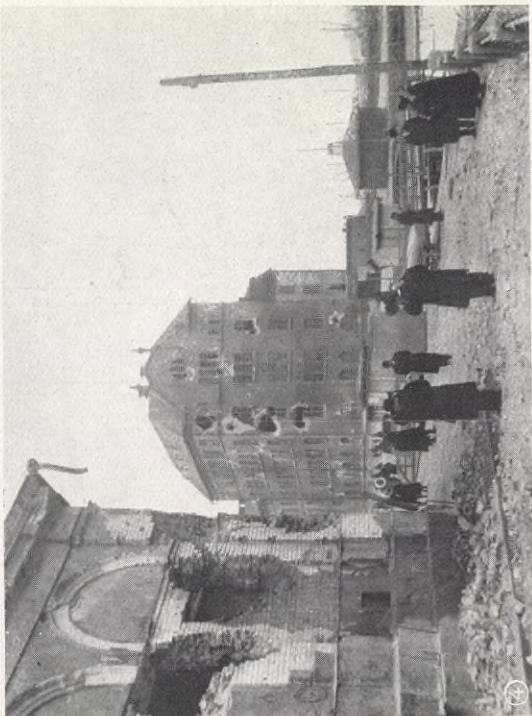
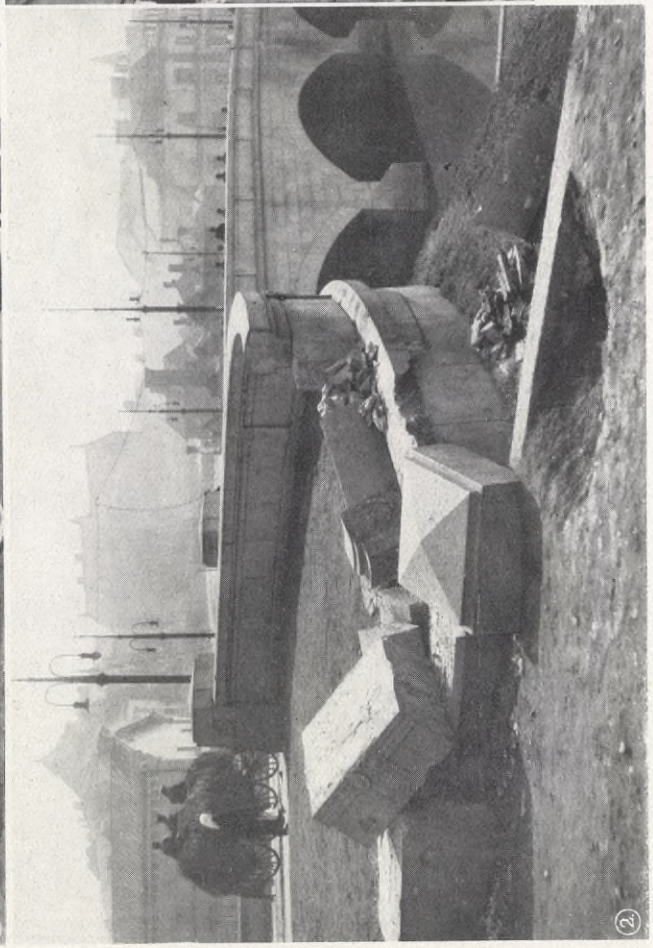
EFTER ORIGINALFOTOS FÖR HVAR 8 DAG.

NÅR DE RÖDA KAPITULERADE I HELSINGFORS.



1. TYSKA KULSPRUTOR UPPSTÄLLDA VID LÅNGA BRON. I bakgrunden den då ännu ej eröfrade förstaden Sörnäs.

2. AF TYSKARNA BOMBARDERAD BRO, i afsikt att förhindra de rödas flykt från stadens centrum. Kanonerna uppställda i Tölö stadsdelen.



3. DET S. K. "SMOLNA", det forna generalguvernrörsresidenset — nu den röda stabens hufvudkvarter. I ett fönster (öfvanför X) synes en hvit handduk fastbunden vid en skidsjaf — kapitulationstecknet.

4. T. v. ETT HÖRN AF HÖGVAKTEN. I bakgrunden BORGSTRÖMSKA TOBAKSFABRIKEN, starkt befäst af röda gardet, hvilthet dock efter kraftig beskjutning utdrefs.

Efter originalfotos för H. 8. D.



1



3

1. DE FINSKA JÄGARNES PARAD I DE NYA UNIFORMERNA. — 2. FINSKA PARADEN MOTTAGES AF GENERAL VON GERICH (1), högste befälhavare öfver södra armén, tyske öfversten von Carp, finska jägarnes chef (2) samt chefen för finska intendanturen, finnen Serlachius. — 3. TYSKA TRUPPER I PARAD RÅ SE-



2



4

NATSTORGET I HELSINGFORS. — 4. GENERAL VON DER GOLTZ (1), tyske öfverbefälhavaren, åtföljd af tyska truppernas parad. 2. Öfverste Tesseff, nyutnämnd kommandant af Sveaborg och t. v. f. stadhållare t Hel-

— 523 —



"MUSIKRUMMET", AF VILHELM HAMMERSHÖI. ur den stora samling af dansk målarkonst, till örig stats-ådet Wilhelm Hansen, som utlånats till Nationalmuseum i Stockholm och f. n. där utställes.

Fots. fr. sid. 520.

dess manskap redan tagit Ekenäs i besittning. Den hjälp Finland väntat utifrån för att kunna slutföra de sista akterna i sitt befrielsekrig hade sålunda ändt-ligen anländt.

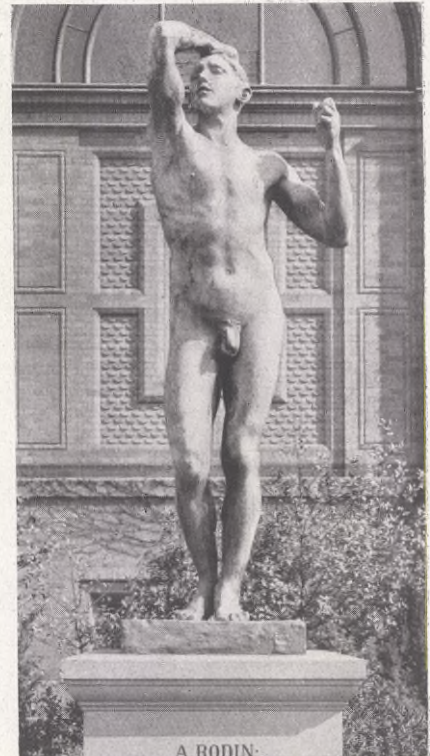
Den 10 april begynte ryska flottan lämna Finland och den 11 och 12 april vidtog under stark upphetsning hos invånarna de hvitas djärva slutstormning med tysk hjälp af Hälsingfors, däribland af de synnerligen kraftigt befästa förskansningarna vid Alberga, som kostat de röda tio millioner mark att uppföra, men som nu öfvergåfvos lätt nog. Striden fick en särskildt kritisk anstrykning därigenom att under befriarnas framryckning en mängd lönnmord i förbittring företogs af de röda, som ju äfven hade de hvita fångarna i sitt våld. Det var därför under oerhördt jubel underrättelsen spred sig på stormningens andra dag, då upphetsningen nått sin kulmen att tyska flotan var i antågande. Härmed var äfven de rödas öde besegladt. Den 13 april kunde överbefälhafvaren öfver de tyska landstigningskårerna general v. d. Goltz rapportera Hälsingfors fullständiga befrielse från upprorsmännens skräckvælde.

De skador staden lidit under de senaste striderna ha varit relativt ringa. Däremot råder efter de rödas regering en sorglig förvirring i förvaltningen, som kanske i högre grad än direkt brist vållat synnerligen stora lifsmedelssvårigheter. I öfrigt har staden mer och mer återtagit sin sedvanliga fysionomi samt ånyo blifvit säte för republikens regering.

\*

Det sista starka värnet som reste sitt motstånd mot Finlands befrielsevärf var *Viborg*. Från ett ögonvittne till dess kapitulation har H. 8. D. fått mottaga en del ytterst intressanta och sannolikt enastående bilder.

Genom den tid de röda här ostörda förfogad öfver var



A. RODIN.

"BRONSÅLDERN" AF RODIN, nyligen skänkt till staden Bergen af två norska skeppsredare. Flera än de två i svenska dagspressen omnämnda exemplaren af denna staty torde eme lertid existera, då förutom det i Luxembourgsmuseet och det nu inköpta finnes minst ett tredje exemplar: det i Köpenhamns Glyptotek, hvarifrån vår foto, också förskrifver sig. Foto. Eljell, Köpenhamn.

staden ytterst starkt befästad, och operationerna mot densamma hade pågått länge, innan den på morgonen den 29 april, efter en fullständig cernering, slutligen måste gifva sig i skyddskåristernas våld. Eröfringen hade skett så hastigt att stadens invånare ej visste något, förrän de på morgonen sågo gatorna fyllda af hvitgardister, som de gifvetvis, efter alla utståndna skräck- och orosdagar, hälsade med den varmaste glädje och tacksamhet.

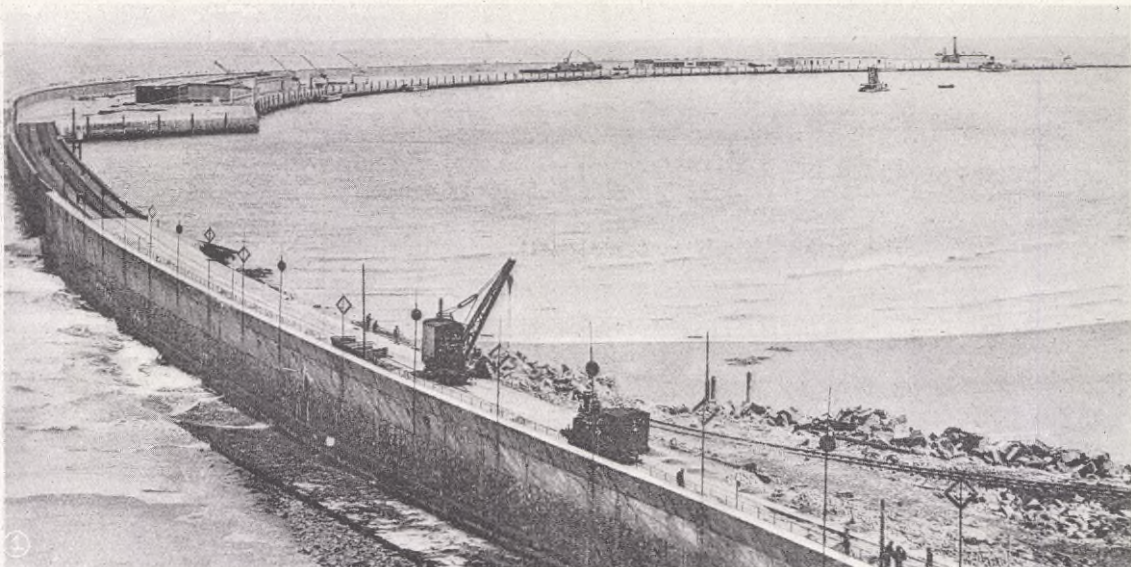
Vid intagandet af Viborg tramhåller vår sagesman särskildt svenskarnes utomordentligt stora betydelse för den operativa afdelningen, hvilken äfven omnämns med offentligt och i hög grad berömande erkännande.

Text till bilder sid. 515.

En traditionell minnesfest firades i Stockholm den 3 maj då tre af gamla gardet från Carl XV:s hof och stab mött upp för att fira årsdagen af den afhållne och folkkäre monarkens födelsedag den 3 maj 1826. Ursprungligen har staben bestått af flera trogna från Carl XV:s hof, hvilka hvarje år firat denna dag gemensamt, men tid efter annan har kretsen glesnat. Minnesfästen i år hölls i excellensen friherre Fr. von Essens hem, där tre af kretsens kvarlevande samlades kring den älskade konungens ljusa och glada minne.

\*

I och för samarbete mellan Nordens scouter samlades den 7 och 8 maj å Palace Hotel i Göteborg *cheferna för scoutörelsen* i Skandinavien. Efter redogörande förhandlingar fattades en del viktiga beslut såsom om utgifvande af en skandinavisk tidning för scoutledare samt om genomförande af likformighet i fråga om klassprof och scoutfärdigheter i allmänhet. På aftonen hade Göteborgs sjöscouter anordnat en uppvaktning på Ullervi för deltagarna i konferensen.



3. YTTERSTA DELEN AF HAMNPIREN MED FYRTORNET, som enligt uppgift sprängts, samt allra ytterst tyska batterier för hamnförsvaret



1. DEN 3 KM. LÅNGA HAMNPIREN (molon) I ZEEBRÜGGE. Höjden öfver vattenytan framgår vid jämförelse med arbetarne på kajen. Längst t. v. den järnbrö som engelsmännen delvis lyckades spränga medelst en undervattensbåt, lastad med sprängämnen. De stora magasinerna med kranar äro sannolikt nu omändrade till hangar för flygmaskiner och utgjorde ett af de viktigaste målen för det engelska anfallet.

2. SLUSSPORTEN — det viktigaste momentet i det engelska anfallet, hvars mål afsåg den tyska u-båtsbasens förstörande. Inne i hamnen sänktes cementlastade fartyg utan att dock lyckas täppa till kanalen.

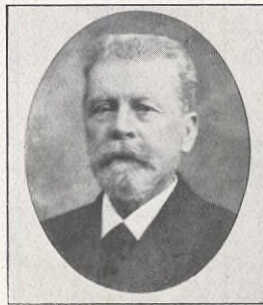


INRE HAMNEN I ZEEBRÜGGE. Handelshamnen. — *Texti å sid. 526.*

Fotografier från denna utomordentligt viktiga tyska u-båts-bas vid flandriska kusten är gifvetvis f. n. otänkbart anskaffa. Men en intresserad läsare af H. S. D. har välvilligt ställt en del goda vykort till vårt förfogande, hvaraf vi i detta särfall begagnat oss då desamma dock torde vara af stort intresse för att kunna orientera den stora engelska raiden mot den viktiga platsen.



I. ARBMAN †.  
Prost. Kyrkoherde. — Döderhult. — F. 39. † 27 april.\*



N. O. HOLST †.  
F. d. Statsgeolog. — Jämshög. F. 46. † 27 maj.\*



J. P. NORBERG †.  
Missionsföreståndare. Sthlm. F. 55. † 3 maj.\*



C. F. G. VON HOFSTEN †.  
Disponent — Hallstahammar. F. 78. † 25 april.\*

JONAS ARBMAN †. Stud. 63, prestex. 65, prestv 66, past.-ex. 82, kyrkoh. i Döderhult 84, kontr.-prost i Stranda 02—07; insp. f. Oscarshamn's allm. lärov. 84—95, f. elem. lärov. f. 11. 94—94; orator v. prästmötet i Kalmar 02.

OLOF HOLST †. Stud. 66, fil. dr. 74, doc. i mineralogi 75, geolog v. Geolog. undersökn. i Stockholm 77—80. Efter afsk. bosatt å sin länthög i Blekinge-hembygden, der han vid sidan om sina vetenskapl. fackstudier lifligt intresserade sig f. trädgårdskötsel. Har gjort ett flertal långväga utländska forskningsresor samt utöfvat ett omfattande vetenskapligt skriftställeri.

JOHAN PETRUS NORBERG †. Efter afslut. stud. v. Fjellstedtska skolan i Upsala predikant i Tegelsmora; etter verksamhet å olika platser fästad v. Bethlehemskyrkan i Göteborg 08 samt sedan 11 pred. o. förestånd. f. Immanuelskyrkan i Stockholm. Sekr. f. Miss. förb. inre miss. 15 samt ut. miss. förestånd. etter lektor P. Waldenström 17. Sedan 03 led. af Sv. miss. förb. styr.

CARL FREDRIK VON HOFSTEN †. Utex. fr. Tekn. högsk. 02. ing. v. Fagersta 08, disponent v. Bultfabr. a-b. i Hallstahammar sedan 15. Verkst. dir. i Upl. e. banks afd. kontor i Hallstahammar samt styr. led. i ett flertal tekn. o. ind. fören.

Till bilder å sid. 525

Vi återgifva härmed några högaktuella bilder från Zeebrügge, som i dagarna fäst världens uppmärksamhet på sig genom det djärfva anfall engelsmännen natten till den 23 april utförde mot flandris-å kusten med undervattensbåtsbasarna Ostende och Zeebrügge som mål. Huruvida det i stor stil och med beundransvärdt dödsförakt företagna anfallet verkligen medförde de för motståndarna ödesdigra resultatet, man beräknat, är dock en fråga som måste lämnas öppen. Engelska och tyska uppgifter motsäga i detta fall skarpt hvarandra, men åtskilligt ger dock vid handen allt — äfven om engelsmännen ej lyckats fullfölja sin afsikt att helt afspärra u-båtskanalen — det inträffade varit af ganska allvarsam natur för tyskarnas undervattensvapen.

Raiden, som företogs under vice amiral Roger Keyes ledning, omfattade 6 urmodiga brittiska kryssare, några monitorer samt hjälpfartyg och en del franska jagare. Planen var att medan den kryssare med hjälpfartyg, som buro stormningsafdelningarna efter intensivt bombardemang landsatte sina trupper på piren i Zeebrügge, skulle tre gamla kryssare, fyllda med betong, gå in i inloppskanalen för att sättas på grund och sprängas. Samtidigt skulle två värdelösa med sprängämnen fyllda undervattensbåtar ränna an mot pålverket och afskära piren från stranden. Enligt engelsk version uppnådde två af blockeringsfartygen samt undervattensbåtarne sitt mål, hvarjämte äfven svåra förluster tillfogades dem som höllo piren, batterierna, jagare och u-båtsdepåerna samt hydroaeroplanernas bas. Tyskarna å sin sida medgifva att det lyckats motsändaren spränga en betydande lucka i kajen samt två små kryssare af äldre typ att genom grundstötning blockera kanalen — detta dock 100 meter från dess mynning. Passagen har härigenom visserligen blifvit trängre men ej mera än att såväl större som mindre u-båtar fritt passera in och ut. Rörande stormningsfartyget omintetgjordes därmed dess plan fullständigt genom tyskarnas vaksamhet och beskjutning.

Till illustr. å sid. 515.

Vår kände och framstående marinflygare löjtnanten i Flottan F. G. A. Netzler har i dagarna företagit två synnerligen vackra och lyckade flygturer Stockholm—Göteborg. Första flygningen företogs den 7 maj, där

vid löjtnant Netzler slog ett vackert flygrekord genom att tillryggalägga vägen på knappa tre timmar. Andra flygningen hvarvid som passagerare medföljde chefen för marinens flygväsende kommandörkapten C. Unger företogs den 9 maj och kräfade för en längre färd längre tid med 5 t. och 40 m. Däremot nåddes vid den senare flygningen utomordentlig höjd, 3,500 meter, hvilket torde vara skandinaviskt höjdrekor för flygbåt med passagerare. Den senaste färden företogs med en af flottans nyaste flygbåtar.

Till illustr. å sid. 515.

Vår bild visar deltagarna i eskaderflygningarna Malmslätt—Stockholm och åter, hvilka under flygkonferensen i Stockholm den 26 april till densamma ära med 4 aeroplan utförde en del särdeles skickliga och vackra manövrer. (Se vidare n:o 32.)

Till illustr. å sid. 519.

Den af ett antal svenskar till Svenska brigaden skänkta fanan är nu färdig och afsändes till Finland onsdagen den 8 maj. Fanan har utförts å ateljé Licium i Stockholm efter af artisten Gunnar Hallström uppgjorda ritningar, hvilka gratis ställts till förfogande. Duken bär de gamla svenska färgerna, ljusblått och gult, och i öfre fältet i gyllene inskrift devisen: Lagen är frihetens form. I midten af fanan har infällt en medaljong med fyra nvarandra fast omslutna händer, symboliserande de fyra nordiska brödrarfolken.

Till bild å sid. 527.

Som bekant residerar sedan någon tid bolschevikernas sändebud Joffe i det ryska ministerpalatset i Berlin, hvarifrån äfven internationalens röda flagga svajar. På sistone har man här och där i den tyska pressen börjat antyda, att denna flagga ej såsom genom Brest-Butowsk-fördraget varit att vänta symboliserar fred och vänskap, utan insinuerar man att det ryska sändebudet icke minst genom valet af sitt umgänge låter förmoda att han önskar draga krigstillståndet in äfven i tyskarnas egna led.

Tillfölje de i sista stund inkomna två serierna högaktuella bilder från FINLAND, hvilka tagit ett betydande utrymme i anspråk har Redaktionen nödgats låta större delen af **Veckans Porträttgalleri** stå öfver till nästföljande nummer. —

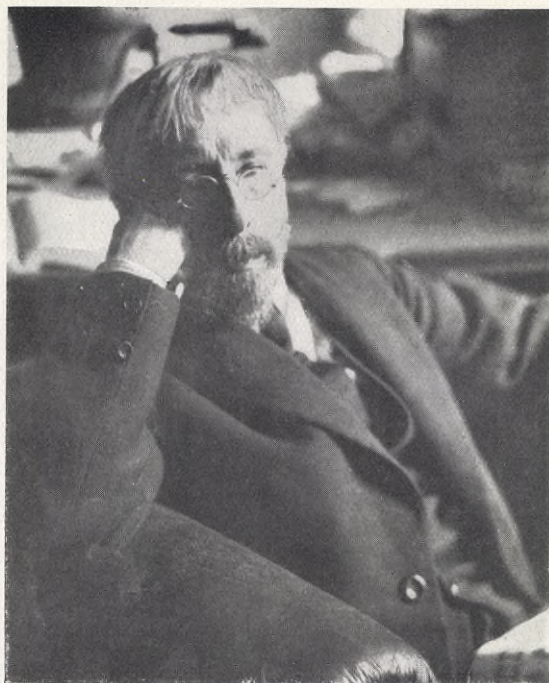


JOFFE, den ryska bolschevikkiska regeringens sändebud i Berlin, installerad i det förnåma gamla ryska ministerhotellet vid Unter den Linden. Text å sid. 526.

### VÄRLDSKRIGET.

Den senaste veckan har ej erbjudit några händelser af större vikt på de båda slagfronterna vid *Ypern* och *Amiens*. Tillsvidare ha tyskarna vid *Ypernbågen* befast sin stora senaste eröfring *Kemmelberget*, den högst belägna punkten på denna plats, så att denna nu bildar en utomordentligt stark positionsplats, hvarifrån tyskarna på en gång kunna öfverblicka sin motståndares rörelser och med större effektivitet använda sitt artilleri. På den efter de senaste framgångarna starkt förkortade fronten vid *Amiens* råder äfven relativt lugn, och man gör den förmodan, att tyskarne här t. v. endast med smärre framstötar söka att binda så stora styrkor som möjligt, medan de fullfölja sin offensiv mot engelsmännen i nordväst.

Om haltlösheten af fredstraktaten i *Brest-Littowsk* vittna de fortsatta striderna mellan tyskar och ryssar på *Krim*, som nu ledt till en tysk eröfring af fästningen *Sevastopol* samt *statskuppen i Ukraina*. Denna senaste egendomliga affär, som resulterat i att den hittillsvarande regeringen "radan" afsatts och en ny regering bildats, söker sin grund i det formliga fördrag om leveranser af Ukrainas spannmålsöfverskott till centralmakterna, som slutits mellan Tyskland och Ukraina. Med undantag för det oundgängligen nödvändiga för det egna behovet ha ukrainarna emellertid vägrat att bruka jorden, enär enligt rådande jordlagsstiftning med jordens förklarande för statsegendom och upphälvande af den enskildes dispositionsrätt ovisst vore, hvem som skulle inhösta skördarna. Under sådana förhållanden, som gäfvö föga utsikt för att fördragsskyldigheterna skulle uppfyllas, ansåg den tyska militärförvaltningen sig böra ingripa. Öfverbefälhavaren, fältmarskalk *Eichhorn* påbjöd därför ett ofördröjligt påbörjande af värbetet, samtidigt garanterande bönder och arrendatorer skälig vinst af produkterna samt ostörd besittning af jorden. Härmed tillspetsades ytterligare den sedan länge rådande konflikten mellan radan och tyska militärförvaltningen i Ukraina, och resultatet blef en statskupp — i hvilken



Efter fotografen

Kliche: Bengt Nilförsparre

BURTSSEV, den ryske revolutionären och anti-bolscheviken, i dagarna i Stockholm på väg till Paris.

dock tyskarna afsäga sig all andel — i och för radans aflägsnande och tillsättande af en ny regering af hvilken centralmakterna ha att vänta bättre fullgörande af det slutna fördraget.

Ett i dagarna i den engelska pressen synligt påstående om en ny tysk *fredsoffensiv* har af understatssekreteraren i tyska utrikesdepartementet, friherre v. d. *Busshe-Haddenhausen* officiellt dementerats, i det denne betecknade det utspridda ryktet endast som ett engelskt inrikespolitiskt drag för att väcka till nytt lif krigsstämningen hos folket, sedan tron på den egna sakens rättfärdighet håller på att försvinna.

Den alltjämt tilltagande starka rörelsen mot *värnpliktslagens införande på Irland* låter förmoda att England här ingenting har att vinna, innan frågan om *home-rule* på ett tillfredsställande sätt funnit sin lösning.

Den stora *preussiska rösträttsreformen* har nyligen afslutats i sin andra läsning med fullständig seger för reformens motståndare. Sålunda afslogs med 235 röster mot 183 socialdemokraternas förslag om bifall till regeringsförslaget om *lika rösträtt*, medan med 232 röster mot 183 utskottets förslag om *flerstämssystem* antogs.

Det var i septemter 1914 den världsberömda ryska revolutionären *Burtsev*, Åseffskandalens afslöjare, senast anlände till Stockholm på väg till Ryssland, dit den landsflyktige begaf sig utan amnesti, i tanke att inför krigsutbrottet alla inre stridigheter skulle afblåsas. Inte hunnen längre än till Raumo blef han emellertid häktad och förvisad till en aflägsen by i Sibirien. Genom personlig förmedling af bl. a. president *Poincaré*, fick han efter ett år tillåtelse återvända och under bevakning vistas i Petrograd. Där utgaf han tidningen "Den gemensamma saken", i hvilken han bekämpade bolschevismen och förde en liflig propaganda för krigets fortsättande, tills han efter andra revolutionen 8 november 1917 ånyo häktades och sattes i *Peter Pauls* fästningen. Efter fyra månader lyckades han genom några vänners hjälp fly öfver till Finland, och anlände till Hälsingfors ett par dagar före tyskarnas intåg i staden. Här fick han rådet att fortast möjligt fara vidare, och har nu åter för någon tid, anländt till Stockholm. Senare går färden till Paris där B. tänker utge en tidning på ryska och franska med syfte att arbeta för alla partiers enighet i kampen mot bolschevismen och tyskarna.



Foto. Rosengren, Malmö.  
**W. O. J. ANDERSSON, uppfinnaren**  
 af en ny svensk räknemaskin som  
 nu skall tillverkas i stor skala.



Efter fotografi

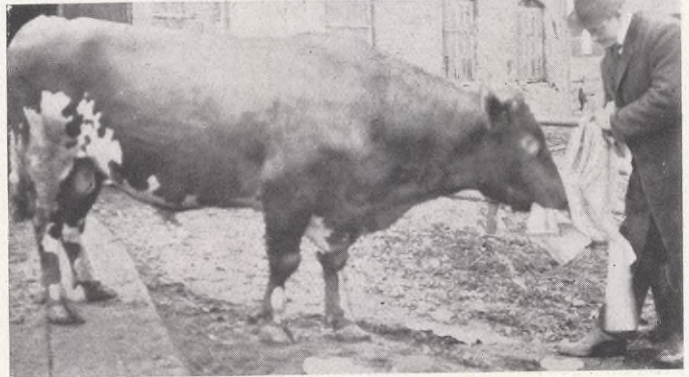
**FULLTOFTA FIDEIKOMMISS**, hvars herregård försållts till dess mångårige arrendator häradshöfding C. A. Trolle.



**DET NYA SANATORIET I KOLMORDEN** som i dagarne skall invigas.  
 Foto. Lindell, Norrköping.



T. v:  
**"MEJERSKA"**, bronsstatyett af Ch. Friberg, öfverlämnad som hedersgåfva till direktör Fr. Benzinger på hans 50-årsdag den 2 maj från smör- och ost-handlare i Stockholm och andra platser i landet.



EN TJUR SOM MED GOD SMAK ÄTER CELLULOSAARK.

rikliga tillfällen att såväl utöfva kritik öfver dessas konstruktioner som att i sina egna undvika de sammans brister. Sin första profmaskin framlade han i september 1917, och har dess mottagande utfallit så gynnsamt att aktiebolag nu kunnat bildas på hans uppfinning.

Fulltofta fideikommiss i Skåne har numera upphört som fideikommiss i det herrgården försållts till häradshöfding C. A. Trolle å Fulltofta, hvilken sedan 1894 innehafvt godset på arrende af nuvarande fideikommissarien frih. Nils Trolle å Trollenäs. Köpeskillingen, öfver en million kronor, bildar nu ett pänningfideikommiss, hvaraf årliga räntan tillfaller fideikommissarien.

I dessa foderbristens dagar företages försök i olika riktningar för att tillgodose kreatursbesättningsarnas kraf. På Löfsta gård, som äges af öfveringeniör A. Ramén, Helsingborg, ha försök bedrivits med utfordring af cellulosa, hvilket, af vår bild att döma, såväl synes smaka som bekomma de därmed utfodrade djuren synnerligen väl.

**INNEHÅLL:** Direktör J. D. Simonsson (Biogr. o. helsid.-portr.). — Finland. — Zeebrügge. — Porträtt och bilder till dagskrönikan. — Världskriget. — Veckans porträttgalleri.

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angifvande af källan förbjudes vid laga påföljd.

För Berättelser och Historietter gäller ovlkhorligt förbud.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI, GÖTEBORG.